

Kdo byl Želina z Blatce? Tajemné pečetidlo v turnovském muzeu je exponátem měsíce

24. 03. 2022 15:26

Exponátem měsíce března se Muzeu Českého ráje v Turnově stalo pečetidlo. Pochází patrně z 15. století a do muzea jej přinesl poctivý nálezce. Ten je objevil severozápadně od Rovenska pod Troskami u osady Blatec.

„Liberecký kraj i pracovníci muzeí se snaží motivovat nálezce, aby odevzdávali nalezené historické předměty. Kraj odměňuje nálezce finančně nad zákonem stanovenou povinnost. Zároveň se snažíme informovat o tom, že cenné je pro archeology také místo nálezu. Optimální je, když nálezce přivolá archeology k nálezu přímo na místo. To proto, že odborníkům řekne mnoho nejen nález samotný, ale také místo objevu usadí nález samotný do souvislostí a může podnítit další průzkum naleziště,“ říká Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Z dnešního pohledu je místo, kde k nálezu, poněkud zapadlou oblastí, ale v dřívějších dobách to periferie zdaleka nebyla. Poblíž terénní hrany nad Václavským potokem procházela stezka, která spojovala Trosky a Hrubou Skálu, tedy dvě vrchnostenská sídla, s Rovenskem pod Troskami a Železným Brodem.

„Že se tu objevil nějaký historický artefakt, není zase tolik překvapivé. Nevšední, přímo v našem regionu ojedinělý, je však charakter nálezu. Chtěli bychom poděkovat všem, kteří se do určení zapojili, největší dík však patří sfragistikovi Pavlu Maličkému, který se dlouhodobě zabývá právě šlechtickými pečetěmi. Nejenže se mu podařilo přečíst prakticky celý poškozený opis, jenž zní S.[igilum] ZELINA DE BLATE(C)YE, ale pomohl upřesnit i další určení– Pečetidlo je typu s nízkou kobyolkou a dle oxidace nebylo vyrobeno z bronzu, nýbrž ze slitiny olova a cínu. Pavel Maličký upřesnil

i nejpravděpodobnější dataci na interval let 1380–1430, přičemž se přiklání spíše době po roce 1400,“
dodal historik Jiří Zoul Sajbt.

Ačkoli shodný heraldický znak se zatím jinde nepodařilo nalézt, je vzhledem k rozluštěnému predikátu de Blatcye a místu nálezu velmi pravděpodobné, že se jedná o místní šlechtický rod, který dosud pozornosti badatelů unikal. Roku 1375 je však doložena existence jistého Oldřicha, řečeného Bohuněk z Blatce. Vzhledem k přepokládanému vročení nalezeného pečetidla je velká šance, že se jedná o otce, případně jiného příbuzného muže jménem Želina, jehož jméno stojí na pečetidle. „Pokud by někdo dokázal objasnit další okolnosti a upřesnění, kolektiv Muzea Českého ráje bude jen rád,“ doplnil Jiří Zoul Sajbt.